

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 16 października 1969 r.

w sprawie przekazywania dla potrzeb obrony Państwa środków transportowych, znajdujących się w posiadaniu osób fizycznych i osób prawnych nie będących jednostkami gospodarki uspołecznionej.

Na podstawie art. 176 ust. 2, art. 178 ust. 2 i art. 180 ust. 2 ustawy z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. Nr 44, poz. 220) Rada Ministrów zarządza, co następuje:

Rozdział 1.

Przepisy ogólne.

§ 1. W razie wprowadzenia stanu bezpośredniego zagrożenia bezpieczeństwa Państwa, ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny osoby fizyczne i osoby prawne nie będące jednostkami gospodarki uspołecznionej, które posiadają środki transportowe — zwane dalej „posiadaczami” — są zobowiązane do przekazania tych środków transportowych na rzecz

Sił Zbrojnych, formacji samoobrony lub państwowych jednostek organizacyjnych wykonujących zadania dla potrzeb obrony Państwa.

§ 2. Przekazaniu podlegają następujące środki transportowe:

- 1) pojazdy samochodowe, przyczepy i naczepy wszystkich rodzajów i typów, zwane dalej „pojazdami samochodowymi”, bez względu na to, czy są dopuszczone, czy też nie dopuszczone do ruchu na drogach publicznych, z wyjątkiem pojazdów samochodowych przystosowanych do użytkowania przez inwalidów;
- 2) kołowy, łądzie i motorówki;
- 3) konie w wieku od 3 lat do 14 lat wraz z uprzężą, z wyjątkiem:
 - a) ogierów i klaczy wpisanych do ksiąg stadnych koni,

- b) ogierów uznanych za odpowiednie do hodowli,
 - c) klaczy żrebnych i klaczy ze źrebiętami do sześciu miesięcy po oźrebieniu,
 - d) koni utrzymywanych do pobierania krwi w zakładach wytwarzających surowicę i szczepionki;
- 4) wozy i sanie oraz inne pojazdy na kołach lub płozach, zwane dalej „pojazdami zaprzęgowymi”;
- 5) rowery, z wyjątkiem wózków inwalidzkich.

§ 3. 1. Posiadacz jest obowiązany przekazać środek transportowy sprawny technicznie wraz z fabrycznym wyposażeniem w narzędzia i przedmioty niezbędne do utrzymywania i użytkowania tego środka oraz z dokumentami rejestracyjnymi lub innymi dokumentami dotyczącymi tego środka. Jeżeli przekazaniu ma podlegać koń — obowiązek przekazania dotyczy tylko konia zdrowego.

2. Posiadacz jest obowiązany również do wyposażenia przekazywanego pojazdu samochodowego w materiały pędne wystarczające na przebieg 300 km, a posiadacz kutra, łodzi z silnikiem lub motorówki — w materiały pędne w pełnej ilości określonej pojemnością zbiornika paliwowego. Jeżeli przekazaniu podlega koń, należy przekazać również paszę w ilości wystarczającej na okres 3 dni.

§ 4. Przekazanie środków transportowych w wypadkach określonych w § 1 następuje na czas nieoznaczony.

§ 5. 1. Przekazanie środków transportowych na czas oznaczony w innych wypadkach niż określone w § 1 zarządza Komitet Obrony Kraju określając zakres tego obowiązku oraz okres czasu, na który środki transportowe podlegają przekazaniu.

2. Do określenia zakresu i okresu czasu przekazania środków transportowych zgodnie z ust. 1 Komitet Obrony Kraju może upoważnić wskazany przez siebie organ.

§ 6. Obowiązki przekazania nie podlegają środki transportowe będące w posiadaniu:

- 1) przedstawicielstw dyplomatycznych i urzędów konsularnych państw obcych w Polsce oraz szefów i cudzoziemskiego personelu tych przedstawicielstw i urzędów;
- 2) innych osób lub instytucji międzynarodowych korzystających z przywilejów i immunitetów dyplomatycznych na mocy ustaw, umów lub powszechnie ustalonych zwyczajów międzynarodowych.

Rozdział 2.

Zasady i tryb przekazywania pojazdów samochodowych oraz kutrów, łodzi i motorówek.

§ 7. 1. Przekazanie pojazdów samochodowych dla potrzeb obrony Państwa następuje na zarządzenie szefa powiatowego (miejskiego, dzielnicowego) sztabu wojskowego.

2. Zarządzenie o przekazaniu może być podane do wiadomości w drodze obwieszczenia lub w innej formie.

3. Posiadacz może być powiadomiony o obowiązku przekazania pojazdu samochodowego w drodze doręczenia karty przeznaczenia środka transportowego, zwanej dalej „kartą przeznaczenia”, określającej termin i miejsce dostarczenia pojazdu.

4. Karty przeznaczenia wydają powiatowe (miejskie, dzielnicowe) sztaby wojskowe, zwane dalej „terenowymi sztabami wojskowymi”.

5. Minister Obrony Narodowej określi zasady i sposób wydawania kart przeznaczenia.

6. Ministrowie Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych określają zasady i sposób doręczania kart przeznaczenia.

§ 8. 1. Posiadacz jest obowiązany dostarczyć pojazd samochodowy wraz z wyposażeniem na własny koszt w terminie i miejscu określonym w zarządzeniu o przekazaniu lub w karcie przeznaczenia.

2. W razie niemożności dostarczenia pojazdu samochodowego w terminie i miejscu określonym w zarządzeniu o przekazaniu lub w karcie przeznaczenia, posiadacz lub pełnoletni członek rodziny wspólnie z nim zamieszkały jest obowiązany zawiadomić o tym niezwłocznie terenowy sztab wojskowy i usprawiedliwić niemożność dostarczenia pojazdu oraz wskazać miejsce postoju pojazdu, a także powiadomić terenowy sztab wojskowy o ustaniu przyczyny uniemożliwiającej dostarczenie pojazdu.

3. W razie niedostarczenia pojazdu w określonym terminie i miejscu oraz niezawiadomienia o niemożności dostarczenia pojazdu terenowy sztab wojskowy może zarządzić przymusowe dostarczenie pojazdu na koszt posiadacza.

§ 9. 1. Odbioru pojazdu samochodowego dokonuje jednostka, na której rzecz pojazd ma być przekazany.

2. Jednostka odbierająca wydaje posiadaczowi poświadczenie stwierdzające odbiór pojazdu.

3. Poświadczenie wystawia się oddzielnie na każdy pojazd.

4. Wzór poświadczenia określa Minister Obrony Narodowej.

§ 10. Przepisy § 7—9 stosuje się odpowiednio do przekazywania dla potrzeb obrony Państwa kutrów, łodzi i motorówek.

Rozdział 3.

Zasady i tryb przekazywania koni i pojazdów zaprzęgowych oraz rowerów.

§ 11. 1. Przekazanie koni i pojazdów zaprzęgowych oraz rowerów dla potrzeb obrony Państwa następuje na zarządzenie szefa terenowego sztabu wojskowego.

2. Szef terenowego sztabu wojskowego ustala rozdzielnik, w którym określa liczbę koni i pojazdów zaprzęgowych oraz rowerów podlegających przekazaniu z danej gromady, osiedla, miasta lub dzielnicy oraz termin i miejsce przekazania.

§ 12. 1. Przewodniczący terenowego komitetu obrony wyznacza, stosownie do rozdzielnika ustalonego przez szefa terenowego sztabu wojskowego, posiadaczy obowiązanych do przekazania dla potrzeb obrony Państwa koni i pojazdów zaprzęgowych oraz rowerów.

2. Przy wyznaczaniu posiadaczy obowiązanych do przekazania dla potrzeb obrony Państwa koni i pojazdów zaprzęgowych należy brać pod uwagę stan rodzinny i majątkowy posiadacza oraz liczbę posiadanych koni, jak również warunki zapewniające prowadzenie na odpowiednim poziomie gospodarstwa rolnego.

§ 13. Posiadaczom wyznaczonym do przekazania koni i pojazdów zaprzęgowych oraz rowerów dla potrzeb obrony Państwa wydaje się karty przeznaczenia; przepisy § 7 ust. 4—6 stosuje się odpowiednio.

§ 14. 1. Posiadacz, któremu została doręczona karta przeznaczenia, jest obowiązany dostarczyć konia, pojazd zaprzęgowy lub rower w terminie i miejscu określonym w karcie.

2. W razie niemożności dostarczenia konia, pojazdu zaprzęgowego lub roweru w terminie i miejscu określonym w karcie przeznaczenia, posiadacz jest obowiązany zawiadomić o tym niezwłocznie przewodniczącego terenowego komitetu obrony i usprawiedliwić niemożność dostarczenia. Posiadacz jest obowiązany również zawiadomić przewodniczącego terenowego komitetu obrony o ustaniu przyczyny uniemożliwiającej dostarczenie konia, pojazdu zaprzęgowego lub roweru.

3. W razie niedostarczenia konia, pojazdu zaprzęgowego lub roweru w określonym terminie i miejscu oraz niezawiadomienia o niemożności dostarczenia przewodniczący tere-

nowego komitetu obrony może zarządzić przymusowe dostarczenie na koszt posiadacza.

§ 15. Odbioru koni i pojazdów zaprzęgowych oraz rowerów dokonuje jednostka, na której rzecz zostają one przekazane. Przepisy § 9 ust. 2—4 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4.

Próbne dostarczenie środków transportowych.

§ 16. 1. Posiadacz może być wzywany do próbnego dostarczenia środków transportowych w określonym terminie i miejscu.

2. Posiadacz może być wzywany do próbnego dostarczenia środków transportowych również w dniach ustawowo wolnych od pracy.

3. Koszty dostarczenia środków transportowych ponosi posiadacz.

§ 17. 1. Próbne dostarczenie środków transportowych zarządzają szefowie terenowych sztabów wojskowych na zasadach określonych przez Ministra Obrony Narodowej.

2. Wezwanie posiadacza do próbnego dostarczenia środka transportowego następuje w drodze doręczenia karty przeznaczenia.

§ 18. Próbne dostarczenie środka transportowego polega na dostarczeniu tego środka w określonym w karcie przeznaczenia terminie i miejscu w celu sprawdzenia przygotowań w zakresie przekazywania środków transportowych.

§ 19. Zwrot środka transportowego próbnie dostarczonego powinien nastąpić w ciągu 24 godzin od chwili jego dostarczenia.

Rozdział 5.

Zwrot środków transportowych przekazanych dla potrzeb obrony Państwa.

§ 20. 1. Zwrot środków transportowych odbywa się w terminie i miejscu wskazanym przez jednostkę, w której władaniu znajdują się środki podlegające zwrotowi.

2. O terminie i miejscu zwrotu środków transportowych jednostka określona w ust. 1 zawiadamia zainteresowanych posiadaczy imiennie.

3. O terminie i miejscu zwrotu środków transportowych mogą zawiadamiać również szefowie terenowych sztabów wojskowych w drodze obwieszczeń lub w innej formie.

4. Zawiadomienia o zwrocie powinny być przekazane zainteresowanym posiadaczom lub podane do wiadomości najpóźniej na 2 dni przed ustalonym dniem zwrotu.

§ 21. 1. W chwili zwrotu środek transportowy podlega zbadaniu w celu ustalenia ewentualnych uszkodzeń lub stopnia zużycia, a jeżeli zwrotowi podlega koń — w celu ustalenia jego stanu zdrowotnego. Badanie przeprowadzają: przedstawiciel jednostki, która zwraca środek transportowy, oraz posiadacz tego środka lub jego przedstawiciel.

2. Zwrot środka transportowego następuje za potwierdzeniem odbioru tego środka.

3. Potwierdzenie odbioru środka transportowego wystawia się oddzielnie na każdy środek transportowy.

§ 22. 1. W razie gdy środek transportowy przekazany dla potrzeb obrony Państwa nie może być zwrócony posiadaczowi ze względu na zniszczenie lub zupełne zużycie, jednostka, w której władaniu środek ten znajdował się bezpośrednio przed zniszczeniem lub zużyciem, jest obowiązana zawiadomić posiadacza, że środek nie zostanie zwrócony, oraz pouczyć go o przysługującym mu uprawnieniu do odszkodowania.

2. Przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio do środków transportowych dostarczonych zgodnie z przepisami rozdziału 4 oraz do ich posiadaczy.

Rozdział 6.

Odszkodowanie za zniszczenie, uszkodzenie lub zużycie środka transportowego.

§ 23. 1. Posiadaczowi, który przekazał środek transportowy dla potrzeb obrony Państwa, przysługuje odszkodowanie w razie zniszczenia, uszkodzenia lub zużycia tego środka i jego wyposażenia.

2. Odszkodowanie przysługuje również posiadaczowi za zniszczenie, uszkodzenie lub zużycie środka transportowego dostarczonego zgodnie z przepisami rozdziału 4, jeżeli zniszczenie, uszkodzenie lub zużycie nastąpiło w czasie od chwili dostarczenia środka do określonego miejsca do chwili jego zwrotu.

3. Odszkodowanie przewidziane w ust. 1 podlega zmniejszeniu o kwotę przyznaną z tytułu obowiązkowego ubezpieczenia.

4. Odszkodowanie nie przysługuje, jeżeli uszkodzenie lub zużycie środka transportowego i jego wyposażenia nie przekracza 10% wartości w chwili przekazania lub dostarczenia zgodnie z przepisami rozdziału 4.

§ 24. Prawo do odszkodowania powstaje z dniem zwrotu środka transportowego lub otrzymania zawiadomienia o tym, że środek transportowy nie zostanie zwrócony.

§ 25. 1. Odszkodowanie przyznaje się na wniosek posiadacza środka transportowego lub jego spadkobiercy.

2. Zgłoszenie wniosku powinno nastąpić najpóźniej w ciągu 6 miesięcy od dnia zwrotu środka transportowego lub otrzymania zawiadomienia o tym, że środek transportowy nie zostanie zwrócony.

§ 26. Organami właściwymi do rozpatrywania wniosków o odszkodowanie oraz do przyznawania i ustalania wysokości odszkodowania są:

- 1) w stosunku do pojazdów samochodowych — właściwe według miejsca ich rejestracji organy do spraw komunikacji prezydii powiatowych (miejskich, dzielnicowych) rad narodowych, a w stosunku do rowerów — te same organy właściwe według miejsca zamieszkania (siedziby) posiadacza;
- 2) w stosunku do kutrów, łodzi i motorówek — organy wyznaczone przez prezydium powiatowych (miejskich, dzielnicowych) rad narodowych właściwe według miejsca zamieszkania (siedziby) posiadacza;
- 3) w stosunku do koni i pojazdów zaprzęgowych — właściwe według miejsca zamieszkania (siedziby) posiadacza organy do spraw rolnictwa prezydii powiatowych (miejskich, dzielnicowych) rad narodowych.

§ 27. 1. Podstawę ustalenia odszkodowania stanowią:

- 1) poświadczenie stwierdzające przekazanie środka transportowego dla potrzeb obrony Państwa;
- 2) potwierdzenie odbioru środka transportowego lub zawiadomienie stwierdzające, że środek transportowy nie zostanie zwrócony;
- 3) inne dowody dotyczące środka transportowego, przedstawione przez posiadacza lub znajdujące się w posiadaniu organów prezydii rad narodowych.

2. Przy ustalaniu wysokości odszkodowania stosuje się ceny środków transportowych obowiązujące w dniu rozpatrywania wniosku o przyznanie odszkodowania.

§ 28. Postępowanie w sprawach o odszkodowanie odbywa się w trybie i na zasadach przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego.

§ 29. Odszkodowanie wypłaca wydział finansowy prezydium powiatowej (miejskiej, dzielnicowej) rady narodowej, którego organ przyznał odszkodowanie.

§ 30. Wypłata odszkodowań następuje z budżetów rad narodowych z kredytów przyznanych na cele obrony Państwa.

§ 31. Minister Finansów wyda w drodze zarządzenia szczegółowe przepisy w sprawach ustalania wysokości oraz wypłaty odszkodowań.

Rozdział 7.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 32. Minister Obrony Narodowej wyda szczegółowe przepisy w sprawach planowania i dokonywania odbioru środków transportowych oraz w sprawach zwrotu tych środków.

§ 33. Minister Obrony Narodowej może w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami wydawać zarządzenia lub

wytyczne, które okażą się niezbędne w sprawach unormowanych w rozporządzeniu.

§ 34. Uprawnienia przewodniczących terenowych komitetów obrony wynikające z rozporządzenia przysługują przewodniczącym prezydiów odpowiednich rad narodowych (przewodniczącym gromadzkich rad narodowych), jeżeli terenowe komitety obrony nie zostały powołane.

§ 35. Wykonanie rozporządzenia porucza się Ministrom Obrony Narodowej, Komunikacji, Rolnictwa, Żeglugi, Finansów i innym zainteresowanym ministrom oraz prezydiom wojewódzkich rad narodowych (rad narodowych miast wyłączonych z województw).

§ 36. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 24 czerwca 1953 r. w sprawie właściwości i trybu postępowania organów administracji państwowej przy dostarczaniu środków transportowych dla potrzeb obrony Państwa (Dz. U. z 1953 r. Nr 34, poz. 145 i z 1959 r. Nr 11, poz. 63).

§ 37. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: *J. Cyrankiewicz*